

RECTIFICATIE Verordening bomen 2026

[Deze publicatie betreft een rectificatie omdat abusievelijk een door de raad vastgesteld amendement niet was verwerkt. De oorspronkelijke publicatie is op 11 juni 2026 bekendgemaakt, beschikbaar via Gemeenteblad 2026, 276888]

De raad van de gemeente Eindhoven;
gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 24 maart 2025;

besluit:

1. De Verordening bomen 2026, inclusief Toelichting, vast te stellen. Met als belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de Verordening bomen 2024:
 - a. Het verminderen van bureaucratie voor gemeentelijke boombeheerders;
 - b. Het aanpassen van de afstand die particuliere bomen mogen hebben tot de perceelsgrens in relatie tot bomenkap;
 - c. Het verwijzen naar een overlastmatrix die gebruikt kan worden om vervolgactie te bepalen bij overlastmeldingen van gemeentelijke bomen.
2. De Verordening bomen 2024 in te trekken vanaf het moment dat de Verordening bomen 2026 in werking treedt;
3. Het Bomencompensatie Reglement in te trekken.

De Verordening bevat regels over het vellen van bomen en beschermen van houtopstanden in de gemeente Eindhoven.

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In deze Verordening wordt verstaan onder:

- bebouwingscontour houtkap: Bebouwingscontour als bedoeld in artikel 5.165b Besluit kwaliteit leefomgeving.
- bevoegd gezag:
buiten de bebouwingscontour houtkap: De provincie Noord-Brabant.
binnen de bebouwingscontour houtkap: De gemeente Eindhoven.
- boom: Zie houtopstand.
- boomdeskundige: Persoon in het bezit van een ETT (European Tree Technician) certificaat of aantoonbaar minimaal vergelijkbaar kennisniveau.
- bomenonderzoek: Onderzoek waarin o.a. de boomsoort, standplaats, vitaliteit en levensverwachting van de boom wordt onderzocht. Het onderzoek dient uitgevoerd te worden door een boomdeskundige.
- college: College van burgemeester en wethouders.
- erf of tuin: Een (on)bebouwd deel van een perceel, gelegen bij een hoofdgebouw en ingericht ten dienste van het gebruik daarvan.
- Groene kaart: De informatieve kaart/ geometrisch informatiepakket met daarop aangegeven de groenstructuur, groenarme gebieden, centrumgebied en de bebouwingscontour houtkap als bedoeld in artikel 5.156b Besluit kwaliteit leefomgeving. Klik hiervoor een link naar de Groene kaart.
- houtopstand: Houtopstand als bedoeld in artikel 1.1 van de Omgevingswet, te weten: zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend (zowel levend als afgestorven).
- kandelaberen: Een specifieke vorm van snoei waarbij de kroon/ taklengte van een boom tot 1/2 wordt ingenomen. De resterende zijtakken worden eveneens evenwichtig gesnoeid. Het doel van kandelaberen is om de kroonomvang ingrijpend te reduceren, maar niet zo drastisch als bij kandelaren. Wanneer een boom voor het eerst gekandelaberd wordt, is hiervoor een kapvergunning nodig.
- Kandelaren: Een ingrijpende snoeimethode waarbij de kroon/ taklengte van een boom tot 3/4 wordt ingenomen. Hierbij worden alle gesteltakken sterk ingekort, tot zogenoemde kale takstompen. Het doel van kandelaren is om de kroonomvang drastisch te reduceren, meer dan bij kandelaberen. Wanneer een boom voor het eerst gekandelaard wordt, is hiervoor een kapvergunning nodig.
- kwetsbare boomzone: De boomzone die aangegeven staat op de Bomenposter "Werken Rondom Bomen" van het Norminstituut Bomen. Het gaat om de kroonprojectie van een boom met 1,5 m daarbuiten.

- monumentale boom of houtopstand: Boom met een leeftijd van ten minste 80 jaar, een herdenkingsboom, veteranenboom, boom met dendrologische waarde of zeldzame boom, die niet in een onomkeerbare slechte conditie verkeert. De bomen met deze status zijn gelijk aan de “Beleidsklasse I” bomen, zoals vermeld in het Handboek Bomen 2022. De gemeentelijke monumentale bomen zijn ook te vinden op de Groene kaart.
- taxeren: Taxeren van (schade aan) een boom wordt beoordeeld via de NVTB methode of Handboek Bomen methode volgens de meest recente richtlijnen. Met NVTB wordt de Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen bedoeld. Met de Handboek bomen methode wordt bedoeld de methode van boomtaxatie beschreven in Hoofdstuk 15 van de laatste editie Handboek bomen van het Norminstituut bomen.
- vellen: Vellen als bedoeld in artikel 1.1 van de Omgevingswet, te weten: rooien of verrichten van andere handelingen die de dood of ernstige beschadiging van een houtopstand tot gevolg kunnen hebben.
- veteranenboom: Oude boom die vaak in een ongeschonden bodem staat. Deze bomen vervullen een nichefunctie voor bepaalde schimmels en insecten. Veteranenbomen spelen een belangrijke rol in het behoud van biodiversiteit en worden vaak met zorg behandeld vanwege hun ecologische en historische waarde.
- waardevolle boom of houtopstand: Boom met een leeftijd van ten minste 50 jaar die niet verkeert in een onomkeerbare slechte conditie verkeert. De bomen met deze status zijn gelijk aan de “Beleidsklasse II” bomen, zoals vermeld in het Handboek Bomen 2022. Tot gemeentelijke waardevolle bomen behoren ook alle bomen die zich bevinden in de groenstructuren van de stad. Gemeentelijke waardevolle bomen zijn te vinden op de Groene kaart.

Artikel 2 Verbod tot vellen

1. Binnen de bebouwingscontour houtkap is het verboden zonder omgevingsvergunning van het college de volgende handelingen te verrichten of laten verrichten:
 - a. het vellen van een boom of houtopstand met een stamomtrek van minimaal 45 centimeter op 130 centimeter hoogte, waarbij in geval van 'meerstammigheid' de stamomtrek van de dikste stam geldt;
 - b. het snoeien van meer dan 30% van het kroonvolume of wortelgestel van een boom of houtopstand met een stamomtrek van minimaal 45 centimeter op 130 centimeter hoogte;
 - c. het verplanten van een boom of houtopstand met een stamomtrek van minimaal 45 centimeter op 130 centimeter hoogte;
 - d. voor het eerst kandelaberen of kandelaren van een boom of houtopstand met een stamomtrek van minimaal 45 centimeter op 130 centimeter hoogte;
 - e. het vellen, snoeien voor meer dan 30%, of verplanten van een boom of houtopstand, ongeacht de stamomtrek, die is aangelegd op grond van een herplant-, compensatie en/of instandhoudingsplicht;
 - f. het voorhanden of in voorraad hebben dan wel het vervoeren van een gekapte boom of houtopstand, of delen ervan, met een plantenziekte voor zover deze plantenziekte zich kan verspreiden.
2. De burgemeester kan bij een omgevingsvergunning-plichtige handeling als bedoeld in dit artikel in geval van een spoedeisend belang zonder een omgevingsvergunning besluiten tot noodvelling zoals bedoeld in de Gemeentewet. Dit besluit wordt zo spoedig mogelijk bekend gemaakt aan belanghebbenden.
3. Het college kan nadere regels vaststellen over het opleggen van compensatie en over het beschermen van een boom of houtopstand.

Artikel 3 Verbod tot vellen buiten de bebouwingscontour houtkap

1. Ook buiten de bebouwingscontour houtkap is het verboden om zonder omgevingsvergunning van het college te vellen in de volgende gevallen:
 - a. boom of houtopstand met minimaal 45 centimeter stamomtrek gemeten op 130 centimeter hoogte, op erven of in tuinen;
 - b. houtopstanden met een oppervlakte van minder dan 10 are. Het gaat hier om de oppervlakte van de totale houtopstand dus niet alleen van het te vellen deel;
 - c. houtopstanden die bestaan uit een rijbeplanting van niet meer dan 20 bomen (gerekend over het totaal aantal rijen). Het gaat hier om het aantal bomen in rijbeplanting van de totale houtopstand dus niet alleen het aantal te vellen bomen.
2. De burgemeester kan bij een omgevingsvergunning-plichtige handeling als bedoeld in dit artikel in geval van een spoedeisend belang zonder een omgevingsvergunning besluiten tot noodvelling zoals bedoeld in de Gemeentewet. Dit besluit wordt zo spoedig mogelijk bekend gemaakt aan belanghebbenden.

Artikel 4

In afwijking van artikel 2 en 3 is een omgevingsvergunning voor het vellen niet vereist in geval van velling door of namens de gemeentelijke bomenbeheerder op grond in eigendom van de gemeente in geval van:

- a. beheermaatregelen, zoals maatregelen ten gunste van de natuur of te behouden bomen;
- b. slechte conditie van een boom, zoals bomen die instabiel zijn of een levensverwachting hebben van minder dan 5 jaar. Indien mogelijk vindt wel herplant plaats.

Artikel 5 Groene kaart

Er is een Groene kaart, die online (hier) te vinden is waarop ter informatie het volgende is aangegeven:

- a. groenstructuur;
- b. groenarme gebieden;
- c. centrumgebied;
- d. bebouwingscontour houtkap als bedoeld in artikel 5.165b Besluit kwaliteit leefomgeving;
- e. gemeentelijke waardevolle bomen en monumentale bomen;
- f. compensatiebomen.

Artikel 6 Plantenziekte

Als zich op een terrein een boom of houtopstand bevindt, die vanuit de plantgezondheidswet een gevaar oplevert voor verspreiding van een plantenziekte of voor vermeerdering van de ziekteverspreiders, zoals insecten, is de rechthebbende na een aanschrijving daartoe van het college, verplicht binnen de bij aanschrijving gestelde termijn:

- a. de boom of houtopstand te (laten) vellen; en
- b. conform de aangegeven aanschrijving de desbetreffende boom of houtopstand direct zodanig te (laten) behandelen dat verspreiding van de plantenziekte wordt voorkomen.

Artikel 7 Beoordelingsregels

1. Het college weigert een omgevingsvergunning voor het vellen van een boom of houtopstand als de belangen van het vellen van de boom of houtopstand niet opwegen tegen de belangen van behoud op basis van één of meer van de volgende waarden:
 - a. intrinsieke waarde;
 - b. natuurwaarde;
 - c. landschappelijke waarde;
 - d. cultuurhistorische waarde;
 - e. waarde van stads- en dorpschoon;
 - f. waarde voor de leefbaarheid;
 - g. beeldbepalende waarde;
 - h. dendrologische waarde.
2. Een omgevingsvergunning voor het vellen van een boom of houtopstand in verband met het plaatsen of belichten van zonnepanelen, zonnecollectoren en kleine windmolens, wordt door het college geweigerd;
3. Een omgevingsvergunning voor het vellen van een monumentale boom of houtopstand kan door het college worden geweigerd indien de belangen van het vellen van de monumentale boom niet opwegen tegen het belang van behoud van de monumentale boom en/of er geen volwaardig alternatief voorhanden is;
4. Een omgevingsvergunning voor het vellen van een waardevolle boom of houtopstand kan door het college worden geweigerd als de belangen van het vellen van de waardevolle boom niet opwegen tegen het belang van behoud van de waardevolle boom en/of er geen volwaardig alternatief voorhanden is;
5. Het college kan aan een omgevingsvergunning, voorschriften en voorwaarden verbinden.

Artikel 8 Aanvraag omgevingsvergunning voor het vellen

1. Bij de aanvraag van een omgevingsvergunning voor het vellen van een boom of houtopstand worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
 - a. oude en nieuwe situatietekening aangevuld met foto's;
 - b. redenen of argumentatie waarom vellen gewenst of noodzakelijk is en alternatieven voor behoud van de boom of houtopstand niet voorhanden zijn.
2. In aanvulling op het eerste lid, worden in geval van compensatie ook verstrekt:

- a. een overzicht van de overige (aangevraagde) vergunningen onderdelen, ontheffingen of toestemmingen die nodig zijn voor de realisatie van een project;
 - b. een compensatieplan.
3. Bij een aanvraag voor het vellen van een monumentale boom of monumentale houtopstand of een waardevolle boom of waardevolle houtopstand moet bij de aanvraag ook worden verstrekt:
 - a. een motivatie waarom er sprake is van een (zwaarwegend) maatschappelijk belang om tot vellen over te gaan;
 - b. een onderbouwing van het ontbreken van alternatieven, waarmee het vellen van de boom of houtopstand zou kunnen worden voorkomen.

Artikel 9 Intrekken of wijzigen omgevingsvergunning

De verleende omgevingsvergunning kan worden ingetrokken of gewijzigd als:

- a. onjuiste of onvolledige gegevens ter verkrijging van de omgevingsvergunning zijn verstrekt;
- b. sprake is van verandering van inzichten of omstandigheden na verlening;
- c. daarom door vergunninghouder wordt verzocht.

Artikel 10 Bescherming van bomen en houtopstanden

1. Het is verboden om een boom of houtopstand:
 - a. die valt onder het verbod tot vellen als bedoeld in artikel 2 en 3, in het voortbestaan te bedreigen of te laten bedreigen;
 - b. die in eigendom is van de gemeente, boven of onder de grond te beschadigen, te bekladden, te beplakken of te behangen met voorwerpen;
 - c. die in eigendom is van de gemeente, te snoeien, met uitzondering van door de gemeente opgedragen of toegestane boomverzorgende taken.
2. In situaties als bedoeld bij lid 1 kan het bevoegd gezag aan de eigenaar of degene die het verbod heeft overtreden of laten overtreden de verplichting opleggen om overeenkomstig de door hen te geven aanwijzingen binnen een door hen te stellen termijn voorzieningen te treffen, waardoor die bedreiging of verboden situatie wordt opgeheven.
3. Het verbod als bedoeld in het eerste lid onderdelen b en c geldt niet voor voorwerpen en sfeer verhogende objecten voor zover deze worden aangebracht op grond van schriftelijke toestemming en in overeenstemming met eventuele bijbehorende voorwaarden van het college.

Artikel 11 Afstand tot de erfgrenslijn

1. De in artikel 5:42 lid 2 Burgerlijk Wetboek bedoelde minimale afstand tot de grenslijn voor gemeentelijke bomen, heesters en heggen wordt gesteld op 0 meter (nihil). Deze beplanting mag derhalve op de grenslijn worden geplaatst.
2. Voor particuliere bomen wordt de in artikel 5:42 lid 2 Burgerlijk Wetboek bedoelde minimale afstand, gemeten vanaf het hart van de stam op een hoogte van 1,30 meter boven maaiveld, respectievelijk vanaf het punt waar de heester of heg de grond verlaat, gesteld op 0,5 meter.
3. Voor particuliere bomen die zijn aangewezen als monumentale boom of waardevolle boom wordt de in artikel 5:42 lid 2 Burgerlijk Wetboek bedoelde minimale afstand gesteld op 0 meter (nihil).

Artikel 12 Handhaving

1. Als een vergunningplichtige boom of houtopstand zonder of in strijd met de vergunning is geveld, dan wel op andere wijze teniet is gedaan, kan het college aan de zakelijk gerechtigde van de grond waarop de boom of houtopstand zich bevond, dan wel aan degene die de boom of houtopstand heeft geveld of tenietgedaan dan wel heeft laten vellen of teniet heeft laten gaan:
 - a. een verplichting tot compensatie inclusief zorg- en instandhoudingsplicht opleggen overeenkomstig de door het college te geven aanwijzingen binnen een daarbij te bepalen termijn;
 - b. in aanvulling op of ter vervanging van de verplichting tot compensatie als genoemd onder a, een financiële bijdrage te bepalen aan de hand van het Bomencompensatiefonds van de gemeente Eindhoven.
2. Als een boom of houtopstand waarop het verbod tot vellen van toepassing is in het voortbestaan wordt bedreigd, kan het college aan de zakelijk gerechtigde van de grond waarop de boom of houtopstand zich bevindt, dan wel aan degene die de boom of houtopstand in het voortbestaan bedreigt dan wel in het voortbestaan laat bedreigen, de verplichting opleggen om, overeenkomstig door het college te geven aanwijzingen en binnen een door het college te stellen termijn, voorzieningen te treffen waardoor die dreiging wordt weggenomen. Dit mag ook betekenen dat werkzaamheden (al dan niet deels) worden gestaakt.
3. Het college kan de verplichtingen, genoemd onder lid 1 of lid 2, waarbij de gemeente een taxatie moet laten uitvoeren van de boom of houtopstand, de taxatiekosten verhalen bij de zakelijk ge-

rechtigde van de grond waarop de boom of houtopstand zich bevindt/ bevond, dan wel aan degene die de boom of houtopstand heeft gekapt of laten vellen, heeft gesnoeid of heeft laten snoeien.

Artikel 13 Strafbaarheid

Overtreding van het bij of krachtens deze Verordening bepaalde en de daarbij gegeven voorschriften en beperkingen wordt, voor zover niet al bij of krachtens de wet strafbaar gesteld, gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van de tweede categorie. Ook kan overtreding van het bij of krachtens deze verordening bepaalde worden gestraft met openbaarmaking van de rechterlijke uitspraak.

Artikel 14 Toezichthouders

Met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze Verordening zijn belast de bij besluit van het college dan wel door de burgemeester aan te wijzen personen.

Artikel 15 Overgangs- en slotbepalingen

1. Deze verordening treedt één dag na bekendmaking in werking.
2. Indien vóór het tijdstip van inwerkingtreding een aanvraag om een vergunning ingevolge de Verordening bomen 2024 is ingediend en vóór het tijdstip van inwerkingtreding van deze verordening nog niet op die aanvraag is beslist, wordt daarop beslist met inachtneming van het bepaalde in deze Verordening.
3. Een vergunning verleend op grond van de Verordening bomen 2024 geldt als een vergunning verleend op grond van deze Verordening.
4. De Verordening bomen 2024 wordt ingetrokken.
5. Deze verordening wordt aangehaald als 'Verordening bomen'.

*Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van
, griffier.*

Toelichting bij Verordening bomen 2026

Inleiding

De Verordening bomen 2026 vervangt de Verordening bomen 2024.

De Verordening bevat regels over de Groene kaart, hoe wordt omgegaan met overlast door bomen, de compensatieplicht bij kap, de indieningvereisten bij een vergunningaanvraag, en de beoordeling (weigeringsgronden) van een kapaanvraag. In deze toelichting die behoort bij de Verordening bomen 2026 wordt voor zover nodig ingegaan op een aantal van de begrippen, artikelen en onderwerpen van de Verordening.

Bomen zijn mooi om te zien, dragen bij aan het vastleggen van CO2 en fijnstof, leveren zuurstof, houden water vast, staan op historische plaatsen, zorgen voor sfeer, een prettige omgeving om in te recreëren, houden de stad koel, leveren economisch meerwaarde op (de waarde van een huis in de buurt van groen en bomen is hoger), zorgen voor biodiversiteit en bepalen de identiteit van Eindhoven.

Deze waarden worden met het oog op het veranderende klimaat steeds belangrijker. Deze Verordening draagt bij aan het behoud van bomen, boomstructuren en versterken daarvan vanwege de beschreven waarden.

Artikel 1. Begripsomschrijvingen

Bebouwingscontour houtkap: Bebouwingscontour als bedoeld in artikel 5.165b Besluit kwaliteit leefomgeving. Met het aanwijzen van de bebouwingscontour houtkap bepaalt de gemeente in feite wanneer de regels Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) over het vellen van houtopstanden gelden. Die Rijksregels van het Bal gelden namelijk alleen buiten de bebouwingscontour houtkap. Echter mag de gemeente ook regels buiten de bebouwingscontour regelen mits het Rijk daar al geen regel over heeft gesteld. In deze Verordening bomen 2026 wordt in artikel 3 ook een vergunningplicht geregeld voor activiteiten waarin het Rijk via het Bal niet heeft voorzien.

Bomeneffectanalyse (BEA): Een BEA is een gestandaardiseerde beoordeling die alle mogelijke effecten van bouw of aanleg op het duurzaam voortbestaan van een boom of houtopstand in beeld brengt. Hierin wordt ook omschreven hoe de nadelige effecten tot een minimum kunnen worden beperkt. Bovendien wordt onderzocht wat het meest boomvriendelijke alternatief is. Indien er sprake is van een (tijdelijke) bronnering dient de BEA door middel van een bijgevoegd bronneringsrapport inzicht te geven in de gevolgen voor de bomen binnen de invloedssfeer van de bronnering. Dit kunnen ook bomen zijn buiten de plangrens. Tevens dient te worden aangegeven hoe de (nadelige) gevolgen gecompenseerd kunnen worden. De BEA dient te worden uitgevoerd door een daartoe gekwalificeerd persoon dat mi-

nimaal in het bezit is van een ETT-certificering (European tree technician) of aantoonbaar minimaal vergelijkbaar niveau. Een BEA is standaard vanaf de opnamedatum 3 jaar geldig.

Hakhout: Een boom of houtopstand, die na te zijn geveld, opnieuw op de stronk uitlopen.

Herdenkingsboom: Een boom ter nagedachtenis aan een memorabele gebeurtenis zoals geboorte, huwelijk, overlijden, jubileum of herdenking (van bijvoorbeeld een prins of prinses). Een herdenkingsboom is een monumentale boom. Er moet echt sprake zijn van een specifieke bijzondere gebeurtenis.

Bomen geplant naar aanleiding van de jaarlijkse boomplantdag zijn geen herdenkingsbomen.

Kroonprojectie: De oppervlakte van de boomkroon op de breedste plek.

Noodvelling: De burgemeester kan op grond van artikel 172 lid 3 Gemeentewet toestemming geven tot het direct vellen van een beschermde boom of houtopstand bij acute gevaarzetting of een vergelijkbaar spoedeisend belang van de openbare orde of veiligheid. Dit geldt zowel voor bomen in particulier als in gemeentelijk eigendom. De acute gevaarzetting dient te zijn vastgesteld door de gemeentelijk boombeheerder of een boomdeskundige. Noodvelling wordt toegepast in die gevallen waarin het onverantwoord is om de reguliere procedure voor het verkrijgen en gebruiken van een omgevingsvergunning te doorlopen.

Onomkeerbare slechte conditie: De vitaliteit van de boom is dermate slecht dat volledig verval van de boom, ondanks maatregelen, binnen vijf jaar te verwachten is.

Taxeren: Taxeren van (schade aan) een boom wordt beoordeeld via de NVTB methode dan wel Handboek Bomen methode conform de meest recente richtlijnen. Met NVTB wordt de Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen bedoeld. Met de Handboek bomen methode wordt bedoeld de methode van boomtaxatie beschreven in Hoofdstuk 15 van de laatste editie Handboek bomen van het Norminstituut bomen.

Veteranenbomen: Bomen op openbaar terrein met de potentie om de veteranenfase (verbonden aan de leeftijd van de boom) te bereiken. De Veteranenbomen krijgen toegespitste beheerplannen en grotere groeiplaatsen. Een veteranenboom is een monumentale boom.

Artikel 2.

Hierin zijn de handelingen/ activiteiten genoemd waarvoor binnen de bebouwingscontour houtkap een omgevingsvergunning vereist is.

Artikel 3.

De omgevingswet, artikelen 11.111 t/m 11.131 Besluit activiteiten leefomgeving beschermt bomen buiten de bebouwingscontour houtkap. De provincie Noord-Brabant is hiervoor het bevoegd gezag. Voor situaties die het Rijk niet regelt buiten de bebouwingscontour mag de gemeente regels stellen.

In het artikel zijn handelingen/ activiteiten genoemd waarvoor buiten de bebouwingscontour houtkap een Omgevingsvergunning vereist is.

Bij erven en tuinen gaat het om particuliere erven en tuinen die niet vallen onder de rijksregels van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal);

Het gaat om houtopstanden met een oppervlakte van minder dan 10 are, ofwel 1.000 vierkante meter. De houtopstand is een aaneengesloten gebied met bomen. Die kan ook perceelsgrenzen overschrijden; Rijbeplanting is een rij aan bomen die duidelijk in samenhang geplant zijn in een rij langs een structuur, bijvoorbeeld langs een weg of sloot.

Artikel 4.

Het gaat hier om noodzakelijk groenbeheer in de zin van noodzakelijk onderhoud. De gemeente spant zich ertoe in om minstens twee weken voor het noodzakelijke groenonderhoud te informeren via de gemeentelijke informatiesite.

Artikel 5.

Er is een Groene kaart waarop ter informatie het volgende is aangegeven:

Groenstructuur van de gemeente Eindhoven (groene wiggens, groene dooradering en hoofdgroenstructuur);

Groenarme gebieden;

Centrumgebied;

Bebouwingscontour houtkap;

Gemeentelijke bomen, waardevolle bomen en monumentale bomen;

Compensatiebomen.

Deze informatie is onder meer van belang bij het aanvragen van een omgevingsvergunning ten behoeve van vellen en in verband met de compensatieplicht.

Gemeentelijke groenstructuur:

De majeure structuren, die van waarde zijn voor de stad Eindhoven en haar identiteit. De groenstructuur vormt een netwerk door de stad (groene wiggens, groene dooradering, hoofdgroenstructuur, zie groenbeleidsplan 2017) en draagt onder andere bij aan de leefbaarheid, klimaatbestendigheid en groenbeleving van Eindhoven. Binnen de groenstructuren zijn veel bomen aanwezig. Het netwerk vormt een fundament voor de kwaliteit en identiteit van de groenstructuur in Eindhoven. Het zijn structuren die hoofdroutes in en uit de stad begeleiden of de verbinding vormen tussen de stadsdelen. De structuren zijn veelal 'van oudsher' al aanwezig in de stad en in die gevallen van cultuurhistorische waarde. Binnen deze groenstructuur zijn alle bomen op gemeentegrond waardevolle bomen. Bomen op particulier terrein zijn waardevol als ze voldoen aan de kenmerken van een waardevolle boom, conform de begrippenlijst.

Hoofdgroenstructuur:

Zoals te zien op de Groene kaart. De hoofdgroenstructuur is cultuurhistorisch waardevol, identiteit van de stad, groene longen van de stad, robuuste groenstructuur samen met de groene wiggens. Conform en aansluitend op Groenbeleidsplan 2017.

Groenarme gebieden:

Zoals aangegeven op de Groene kaart. In deze buurten is het groenareaal per woning beneden de landelijke norm van 75 m² per woning ligt. In deze gebieden is ook een compensatiefactor van 2 van toepassing bij financiële compensatie van een te kappen boom.

Centrumgebied:

Het centrumgebied wordt gevormd door de buurten die conform de statische wijkindeling behoren bij het stadsdeel Centrum. Het betreft de buurten: TU-terrein, Fellenoord, Witte Dame, Beren, Binnenstad en de wijk Centrum.

Bebouwingscontour houtkap:

Bebouwingscontour als bedoeld in artikel 5.165b Besluit kwaliteit leefomgeving.

Compensatiebomen:

De bomen die op basis van een compensatieplan behorende bij een (verleende) omgevingsvergunning kappen herplant dienen te worden.

Update-informatie op de kaart

Om de kaart actueel te houden wordt de informatie over de bomen op de kaart en de kadastrale situatie op de kaart jaarlijks minimaal een keer bijgewerkt. Zo blijft de kaart up-to-date en betrouwbaar voor zowel interne als externe gebruikers.

Artikel 7.

Overlast van Bomen

Eindhoven is een groene gemeente en wil dat blijven. Voor het vellen van een boom of houtopstand, of een andere kapvergunningplichtige handeling, is in beginsel een omgevingsvergunning nodig. Bij overmatige overlast (onrechtmatige hinder) is een vergunning met groene reden nodig. Hieronder wordt beschreven hoe we doorgaans oordelen bij ondervonden hinder.

Onrechtmatige hinder

Bij onrechtmatige hinder wordt een omgevingsvergunning om groene reden aangevraagd. Bedoeld is hiermee 'onrechtmatige hinder' zoals dit in artikel 37 van Boek 5 BW is bepaald: 'De eigenaar van een erf mag niet in een mate of op een wijze die volgens artikel 162 van Boek 6 onrechtmatig is, aan eigenaars van andere erven hinder toebrengen zoals door het verspreiden van rumoer, trillingen, stank, rook of gassen, door het onthouden van licht of lucht of door het ontnemen van steun.'

Belangenafweging

Bomen zijn belangrijk voor een gezonde stad en een goed leefklimaat in Eindhoven. Het algemeen belang van de bomen weegt daarom veelal zwaarder dan het individueel belang van bewoners. Het algemeen belang is voornamelijk groot wanneer het gaat om waardevolle bomen of monumentale bomen (zoals omschreven in de begrippenlijst), of bomen die onderdeel zijn van de hoofd groenstructuur, groene dooradering of groene wig (zoals aangegeven op de groene kaart). Overlast door bomen is in principe geen reden om een boom te snoeien of vellen, of wortels te snoeien. Dit geldt zowel voor bomen in gemeentelijk eigendom als voor bomen in particulier eigendom. De gemeente beoordeelt bij een kapvergunningplichtige boom of houtopstand of sprake is van overmatige overlast en of het treffen van maatregelen gewenst is. Het snoeien van een boom met behoud van de natuurlijke vorm (habitus), snoeien van wortels zonder dat een boom instabiel wordt, plaatsen van een wortelscherm, en in zeer uitzonderlijke gevallen vellen van een boom, kan de overlast verminderen. Niets doen aan de overlast, en deze accepteren, is zeker ook een optie. Afval van vruchten, blad e.d. wordt in de regel niet gezien als overmatige overlast en is onder andere geen reden om een boom te vellen. Daarbij overweegt de gemeente geen snoei van bomen wiens takken reiken tot twee meter buiten te gevel van een bouwwerk, ook niet op verzoek van bewoners. Als de situatie zich voordoet om wel te snoeien (tot twee meter van een gevel), behoudt de gemeente zelf het recht van snoei.

Afweging bij overlast van bomen.

De gemeentelijke boombeheerder bepaalt normaal gesproken of er sprake is van onrechtmatige hinder van een boom, of maatregelen genomen kunnen worden, en wie de maatregelen bekostigt. De boombeheerder wordt daarin begeleid door de wettelijke kaders, de gemeentelijke overlastmatrix, en kan desgewenst bijgestaan worden door een beleidsadviseur of een juridisch adviseur. De overlastmatrix wordt openbaar gemaakt.

Criteria omgevingsvergunning

Bij het beoordelen van de aanvraag van een omgevingsvergunning voor het vellen van een boom of houtopstand weegt de gemeente het belang van behoud van de boom of houtopstand af tegen het belang van verwijdering. Het belang van behoud wordt afgemeten aan de mate waarin een boom of houtopstand voldoet aan één of meer van onderstaande waarden:

Intrinsieke waarde:

De waarden die een boom kan vertegenwoordigen, waarbij de volgende waarden worden onderscheiden: Natuurwaarde, Landschappelijke waarde, Cultuurhistorische waarde, waarde van stads- en dorps-schoon, waarde voor de leefbaarheid, beeldbepalende waarde, waarde voor waterberging, hittestress, natuurwaarde, productie. De waarden zijn nader te bepalen door een landschapsarchitecte, stedenbouwkundige, ingenieur Tuin- en Landschapsinrichting, boomdeskundige of ecoloog.

Natuurwaarde:

Een boom heeft een (bovengemiddelde) waarde voor de natuur indien deze deel uit maakt van het Natuurnetwerk Nederland, vliegrouete voor vleermuizen, huisvesting biedt aan zeldzame/ beschermd flora en fauna, groot of oud is voor de soort, het een inheemse soort betreft of de boom genetisch van waarde is als zaadgaard (streekeigen). De gebieden die onderdeel uitmaken van Natuurnetwerk Nederland zijn te vinden op de website van de Provincie Noord-Brabant. Invasieve exoten hebben in beginsel een lage natuurwaarde.

Landschappelijke waarde:

Een boom heeft landschappelijke waarde als deze onderdeel uit maakt van een kenmerkend landschappelijk element of karakteristiek is voor de omgeving en daarmee de identiteit van de stad of het landschap zichtbaar maakt.

Cultuurhistorische waarde:

Bomen die kenmerkend zijn voor het historische karakter van een gebied (verhaal, structuur of gebruik) en daarbij de landschappelijke kwaliteit van het onbebouwde en bebouwde gebied verhogen. Het gaat hierbij om bomen die informatie geven over de geschiedenis van het landschap. Een voorbeeld zijn bomenrijen die tracés van historische wegen zichtbaar maken of individuele bomen die een historische locatie aangeven (voormalige boerderij of hoeve) of herinneren aan een historisch gebruik van het landschap (boomgaarden, houtwallen, grienden, ontginningen etc.). Ook karakteristieke bomen nabij historische gebouwen/ monumenten zijn cultuurhistorisch waardevol. De cultuurhistorische waarde kaart is te raadplegen op de website van de Gemeente Eindhoven. Een monumentale boom, jubileumboom, gedenkboom etc. heeft ook cultuurhistorische waarde. Typisch voor Eindhoven is het erfgoed van Frans Fontaine ofwel de unieke collectie aan bijzondere boomsoorten en variëteiten in de stad. Zeldzame exemplaren zijn om deze reden van hoge cultuurhistorische waarde.

Stads en dorps-schoon:

Een boom heeft waarde voor stads- en dorps-schoon wanneer de boom onderdeel uitmaakt van een beschermd dorps- of stadsgezicht of onderdeel uitmaakt van een Rijks- of gemeentelijk monument. Beschermd dorps- en stadsgezichten zijn opgenomen in de bestemmingsplannen.

Leefbaarheid:

Bomen zijn van cruciaal belang voor de leefbaarheid in de stad omdat ze substantieel bijdragen tot het verminderen van fijnstof, hittestress etc. ofwel gunstige effecten hebben op het microklimaat of de luchtkwaliteit. Hetzelfde geldt voor een boom die van waarde is voor het welbevinden van bewoners in lichamelijk en geestelijk opzicht of voor de direct aangrenzende biotoop zoals vitaliteit en/of stabiliteit van omringende bomen. Door het verwijderen van de boom ondervinden de resterende bomen of specifieke onderbeplanting ernstige schade.

Beeldbepalende waarde:

Bomen hebben een hoge beeldbepalende waarde indien ze een grote esthetische- en belevingswaarde voor een straat, plein of wijk hebben. De bomen zijn door hun leeftijd, omvang of verschijningsvorm onvervangbaar, geven karakter aan de omgeving en vormen bovendien een buitengewoon structurerend en herkenbaar element voor de openbare ruimte. Een opvallende of aansprekende locatie van de boom speelt een rol bij de beoordeling van de beeldbepalende waarde. Een boom op een markante plek heeft een hogere esthetische waarde dan een vergelijkbare boom op een achteraf locatie. Het criterium beeldbepalend zegt tevens iets over de mate waarin de boom zichtbaar is. Een boom is beeldbepalend als >50% van de omvang vanaf openbare weg te zien is.

Dendrologische waarde:

De boom of houtopstand is dendrologisch waardevol als het een soort, grootte of leeftijd betreft die in Nederland zeldzaam of zeer zeldzaam is. Per variëteit wordt dit aangegeven in het boek Dendrologie van de lage landen (meest recente druk), en in het standaard werk "Atlas wilde bomen en struiken, Landschappelijk groen erfgoed in de provincies van Nederland en Vlaanderen" onder redactie van Bert Maes, en de digitale kaart die hier te vinden is.

Zonnepanelen

Zonnepanelen en soortgelijke producten leveren duurzame energie en verminderen op termijn de energierekening. De ligging van een gebouw/woning ten opzichte van de zon is een belangrijk aspect. In de omgeving kunnen bomen staan die zorgen voor schaduwwerking. De duurzaamheid van de omgeving is in zo'n geval minstens zo belangrijk. Het plaatsen van zonnepanelen wordt door gemeente Eindhoven ondersteund, maar niet ten koste van het snoeien, vellen of aanplanten van bomen in de woonomgeving. Er wordt daarom geen vergunning verleend voor het vellen van bomen ten gunste van de plaatsing of bezonning van zonnepanelen. In geval van nieuwbouw of herinrichting, wordt door een ontwerper bij het ontwerpen van een boomstructuur, geprobeerd om rekening te houden met geplaatste of te plaatsen zonnepanelen. Gezien de vele andere algemene belangen, wordt er een zorgvuldige afweging gemaakt die nadelig uit kan vallen voor de opbrengst van zonnepanelen.

Artikel 8 lid 2 en artikel 2 lid 3.

Compensatie

Door het vellen van een boom of houtopstand kan netto groene waarde verloren gaan. Het weggefallen groen moet in beginsel worden gecompenseerd. Onder andere kan een compensatieplicht worden opgelegd. In de Nadere regels Compensatieplicht, behorende bij de Verordening Bomen 2026 staan de uitgangspunten, eisen en termijnen van compensatie beschreven.

Het college kan aan een omgevingsvergunning, voorschriften en voorwaarden verbinden.

Voorbeelden van voorschriften zijn:

Een voorschrift, dat pas geveld mag worden indien andere ontheffingen, vergunningen, toestemmingen of ruimtelijke procedures onherroepelijk geworden zijn en de feitelijke en financiële voortgang van de werken voldoende zijn gewaarborgd. Een compensatieplicht inclusief zorgplicht.

Artikel 8.

Zwaarwegend maatschappelijk belang:

Verlening van een vergunning voor het vellen van monumentale bomen kan, bij uitzondering, plaatsvinden indien er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en er geen alternatieven voor handen zijn om met behoud van de boom of houtopstand dit belang adequaat te dienen. Een voorbeeld van zwaarwegend maatschappelijk belang is de aanleg van een hoofd infrastructurele ontsluiting (hoofdverkeersweg, hoofdriool, hoofdgasleiding etc.). Het verschil tussen zwaarte van maatschappelijke belangen hangt samen met de omvang van het deel van de bevolking dat hierbij gebaad is. Denk aan uitbreiding van het ziekenhuis (zwaarwegend maatschappelijk belang) ten opzichte van de uitbreiding van een huisartsenpost ('gewoon' maatschappelijk belang).

Door middel van een bomenonderzoek met bomeneffectanalyse dient als onderdeel van de vergunningsaanvraag aangetoond en beargumenteerd te worden dat de boom niet te handhaven is. De verlening van de vergunning is enkel aan de orde als alternatieven voor het duurzaam behoud van de bomen niet voorhanden zijn. Er kan worden overwogen de verwijdering en herplant van de bomen integraal onderdeel uit te laten maken van het project. Wanneer de kosten voor (toekomstige) boom besparende maatregelen niet (meer) in verhouding staan tot de totale projectkosten, kan een vergunning voor het vellen van een boom worden overwogen. Hoe deze verhouding ligt is per situatie verschillend en afhankelijk van het wegen van belangen. Aan het verlenen van een vergunning voor het vellen van een boom of houtopstand in het kader van een (zwaarwegend) maatschappelijk belang kunnen voorschriften worden verbonden.

Maatschappelijk belang

Verlening van een vergunning voor waardevolle bomen kan, bij uitzondering, plaatsvinden indien er sprake is van een maatschappelijk belang en geen alternatieven voor handen zijn om met behoud van de boom of houtopstand dit belang adequaat te dienen. Maatschappelijk belang wordt daarbij gedefinieerd als de bouw van woningen, bedrijven en andere opstallen een infrastructureel werk. Door middel van een bomenonderzoek met bomeneffectanalyse dient als onderdeel van de vergunningsaanvraag aangetoond en beargumenteerd te worden dat de boom niet te handhaven is. De verlening van de vergunning is enkel aan de orde als alternatieven voor het duurzaam behoud van de bomen niet voorhanden zijn. Er kan worden overwogen de verwijdering en herplant van de bomen integraal onderdeel uit te laten maken van het project. Bij een maatschappelijk belang gaat het ook over de inzet van publieke middelen. Wanneer de kosten voor (toekomstige) boom besparende maatregelen niet (meer) in verhouding staan tot de totale projectkosten, kan een vergunning voor het vellen van een boom worden overwogen. Hoe deze verhouding ligt is per situatie verschillend en afhankelijk van een belangenafweging. Aan het verlenen van een vergunning voor het vellen van een boom of houtopstand in het kader van een (zwaarwegend) maatschappelijk belang kunnen voorschriften worden verbonden.

Artikel 10.

Bij beschadiging van bomen gaat het om bovengrondse beschadiging, maar ook ondergrondse beschadiging.

Artikel 12.

Hoe er met handhaving wordt omgegaan is beschreven in de beleidsregels.

Artikel 13.

Via dit artikel zijn overtredingen van deze Verordening strafbaar gesteld, de politie of het openbaar ministerie kan hiertoe vervolging instellen.